

PRESSEMEDDELELSE: Vedr. NØDRÅB FRA BØRNEHJEMMET 2 – 19. marts 2021

I går aftes (18/3 2021) viste TV2 dokumentaren NØDRÅB FRA BØRNEHJEMMET 2 som opfølgning på det første afsnit fra 4/3 2021.

Vi blev vidner til en række interviews med tidligere anbragte børn, tidligere medarbejdere, et par nuværende socialrådgivere og en tidligere direktør for Socialstyrelsen.

FADDs formand Charlotte Møller Pedersen (CMP) udtaler i den forbindelse: *”Man er en sten, hvis man ikke bliver berørt af indholdet i udsendelserne; af at børn er kede af det og ikke føler sig lyttet til, hørt og taget omsorg for.*

Nogle vil måske mene, at det er godt fjernsyn. Jeg synes det ikke!

Ikke fordi vi ikke har brug for at få historierne frem, for dét har vi – og vi skal lære af dem, men fordi der indgår udsatte børn og unge med billede og navns nævnelse, som fra nu og indtil nettet lukker, vil være at finde på diverse sociale medier med en del af deres historie, som de måske ikke for tid og evighed vil være vilde med at kunne blive mindet om.

Til tilrettelæggerne: Skulle nogle af deltagerne i dokumentaren have været anonyme, burde det have været børnene.

Nogle af de viste situationer er uafhængigt af konteksten på ingen måde acceptable.

Gennemsigtighed er den bedste medicin mod magtmisbrug, selvtilstrækkelighed og arrogance.

Men vi må også kræve, at transparensen gælder hele pakken; herunder, at der også skal være lys på konsekvenserne af de rammevilkår, der gælder for området aktører. Og på karakteren af den adfærd, der udfordrer ikke bare medarbejderne på vores område, men hele samfundet.

Udsatte børn og unge er lige så forskellige som ikke-udsatte børn og unge.

På vores institutioner har vi også børn og unge, der har så meget angst, en så oppositionel og risikovillig adfærd og så voldsomt et misbrug, at deres eget og andres liv indimellem er truet.

Som arbejdstilsynet ofte påpeger, så er der OGSÅ et beskyttelsesaspekt i forhold til medarbejderne.

Den kompleksitet vores område arbejder med og i, kalder på nuancer, besindighed og klogskab – ikke på kompleksitetsreducerede sort/hvid-fortællinger og øjebliksbilleder.

De børn, vi modtager på det mest specialiserede socialområde, har almindeligvis brugt kvoten for uro, omsorgssvigt, manglende tillid og for nogles vedkommende, vold og misbrug.

Det forventes med rette af os, at vi selv er i affektkontrol og omsorgsfuldt har styr på de børn, vi arbejder med. Sådan SKAL det være.

Vores opgave består i, at vi skal give omsorg til de børn, der er omsorgssvigtede. Vi skal rumme de børn, som normalsystemet ikke kan rumme. Vi skal skabe læring og erfaringsrum for de børn, der ikke profiterer af andre foranstaltninger. Vi skal medvirke til at indfri potentialet hos de børn, der ikke kan selv. Svaret er faglighed, ordentlighed og nænsomhed.

Indtil vi, som nutidens forvaltere af den kollektive omsorg for udsatte og sårbare børn, bliver bedt om at løse en anden opgave, er det pædagogik, der skal til. Den socialpædagogiske fordring betyder, at må vi insistere på, at børn med forskellige udfordringer, skal tilbydes forskellige og håndholdte løsninger, der med varme, viden, visdom og vedholdenhed, kan skabe lige præcis dén hverdag, som det enkelte barn har brug for.

Ikke mindst når folkedomstolen kræver et anbragt barn straffet hårdt.

Til oplysningerne i udsendelsen om, at de sociale tilsyn i en periode på 5 år med 614 botilbud har givet 76 påbud, skærpede tilsyn eller begæret lukninger, siger FADDs formand: *"Om det er få eller mange afhænger vel af de øjne, der ser. Men for mig er det udtryk for, at tilsynene løser deres opgave, som gennem dialog, kontrol og udviklingsfokus er, at sikre at kvaliteten og læringsvilligheden på døgntilbuddene er høj.*

Flere af de omtalte tilbud – mindst en håndfuld - er for længst lukkede - på grund af tilsynenes indsats og som udgangspunkt fordi kvaliteten og etikken ikke var høj nok – og dét bifalder jeg.

Vi begår alle fejl og fejl forpligter til læring, udvikling og forandring.

Er der for store afvigelser fra standarden, som den er fastlagt i lovgivningen og via tilsyn, og foreligger der fravalg af læringsforpligtelsen, så må tilbuddet lukke – sådan SKAL det være.

På botilbudsområdet har vi naturligvis en særlig forpligtelse til ALTID at lede efter løsninger, der er præget af faglighed, omsorg, udviklingsorientering, rummelighed og retningsanvisning. Men altså også nogle grader af styring eller kontrol.

FADD: Områdets aktører skal tåle og lære af kritik.

Dokumentaren bør mane til eftertanke, refleksion og revurdering af standarder og procedurer.

Vi har alle fra vores forskellige positioner ansvar for at:

- Alle magtanvendelser SKAL indberettes
- Fejl SKAL rettes
- Brodne kar SKAL findes og fjernes
- Alle indgreb SKAL være afstemte efter proportionalitetsprincippet, mindsteindgrebsprincippet og skånsomhedsprincippet
- Kontinuerlig uddannelse SKAL værne mod en forråelseskultur
- Der SKAL være det rigtige match mellem barnets udfordringer og tilbuddets kompetencer

Vi næres alle af ønsket om, at de børn, vi har i vores varetægt, får ro, kontinuitet, mening i deres liv, bliver angstdæmpede, kommer i trivsel, udvikler sig og forløser deres potentiale.

Ligeså er det foreningens håb, at vores institutioner aktivt bruger også denne dokumentar til at kigge ind ad og få øje på og arbejdet med de forbedrings- og udviklingspotentialer, der helt givet er – vi er ikke ufejlbarlige, men det vil være en fejl ikke at få set efter.

Henvendelse til:

Henrik Kastrup/ 20852560 / info@fadd.dk

FADD – foreningen af døgn og dagtilbud for udsatte børn og unge – er en interesseorganisation, der repræsenterer de mest specialiserede indsatser på børn og unge området i DK.
Ingen af foreningens 110 medlemmer har ejere, der har privatøkonomiske interesser i driften af tilbuddene.
Vi har været her siden 1895.

Se uddybning/inspiration nedenfor

UDDYBNING/INSPIRATION

FORKLARING – IKKE FORSVAR

Vi må anerkende, at nogle børn og unge af kommunerne bliver visiteret til tilbud, der ikke har de fornødne ressourcer og faglige forudsætninger for at skabe de rammer, som barnet kan profitere af at være i. Det rigtige match er en forudsætning for et godt forløb.

I nogle sagsammenhænge er børnene og deres udfordringer beskrevet for upræcist.

I andre sager er beslutning om anbringelsessted sket uden at inddrage barnet, og mod dets ønske.

Nogle institutioner må ikke sige NEJ til et barn.

På andre bosteder vil man gerne sige 'JA til alle' på grund af en presset økonomi.

Andre har mulighed for selv at visitere så grundigt, at der er overensstemmelse mellem barnets udfordringer og tilbuddets ressourcer og faglige viden.

Vi kender også til steder, hvor der er langt fra ledelseskontoret ud til den enkelte afdeling, hvorfor den helt essentielle retningsanvisende kulturfaktor kan blive uklar og svag.

Andre steder er uddannelsesfaktoren for lav eller personalegennemstrømningen for høj.

Vi spørger i et debatindlæg i JP (4/3), hvad der ville ske, hvis vi ikke var her.

Og svarer selv: Hvis ikke vi gør det nødvendige, bliver næste skridt for nogle af disse børn, såfremt de ikke lærer den nødvendige og inklusionsfremmende adfærd som børn eller unge, at det er retssystemet og fængselspersonalet, der gennem procedurer, straf og resocialiserende indsatser i fængslerne, som skal stoppe den adfærd, der for de fleste vedkommende er grundlagt på et langt tidligere tidspunkt i deres liv.

SAMMENHÆNG

Ingenting foregår i et lufttæt rum.

Der er altid et før, under og efteraspekt.

Der er altid en optakt til en fastholdelse i form af vold og trusler overfor andre børn og unge eller medarbejdere. Eller ødelæggelse af ting med en vis værdi – herunder affektionsværdi.

Ligesom der som regel efterfølgende er forsoning, omsorg og forståelse.

Afmagt er den værste situation at befinde sig i for de fleste mennesker. Det er ikke anderledes for den lærer eller pædagog, der er ansat på en af vores medlemsinstitutioner – men det kan ske, og så skal ledelsen aktiveres og træde til.

FØRSTEHÆLP: STOP ULYKKEN

Som man kender til det fra sundhedsområdet, er der nogle opgaver, der handler om hurtig førstehjælp. Siden kan den nødvendige behandling, eventuel genoptræning og gradvis tilbagevenden til normalitet pågå.

Sådan er det også på vores område.

Vi bliver derfor nødt til – ikke bare at have lovmæssig hjemmel - men også almindelig forståelse for, at magtanvendelser, svarende til den førstehjælp, der er ydet i forbindelse med et trafikuheld, kan være nødvendige – for, at et barn i affekt:

- undgår at ødelægge ting af betydning for barnet selv eller andre – og opnår læring om tings værdi
- pådrager sig selv eller andre mennesker skader – og opnår læring om empati og respekt for andre
- undgår at skulle leve med at have overtrådt straffeloven – for at opnå den frihed, der ligger i at være et frit og selvberørende menneske.

DILLEMMA

Magt kan omfatte både at gribe ind og at lade være med at gribe ind.

Dertil hører forståelsen for, at vi bliver nødt til at KUNNE gribe ind. Det hedder at tage ansvar.

Medarbejderen er forpligtet til – ofte med meget kort betænkningstid – at vurdere OM et indgreb er nødvendigt, HVORDAN det skal foregå og kunne forklare HVORFOR det valgte indgreb var nødvendigt.

I syntesen af medarbejderens kendskab til barnet, monitoreringen af situationen og antagelserne om adfærden, opstår risikoen for, at man kan tage fejl.

Hvorfor? Fordi man ikke kan vide, hvordan barnet oplever situationen.

Barnets oplevelse af et indgreb skal altid tillægges særlig værdi.

Dilemmaet opstår, når barnet ikke oplever indgrebet som meningsfuldt; når medarbejderen ikke kan skabe forståelsen for indgrebets nødvendighed.

Såvel som ukendte fysiske traumer kan forårsage (relativt) uprovokerede skaders opståen, kan ubevidste lyde, lugte og ord fremkalde en særlig følsomhed eller angst hos barnet.

Medarbejderen skal således forsøge at afstemme sit indgreb mellem to risici: at barnet oplever indgrebet som et overgreb, og at barnet oplever det som et svigt, at 'ingen stoppede mig'.

I den bog, vi kan slå op i, er der ingen facitter. Der er kun ledetråde til refleksion, læring, inddragelse og dialog. Og den respekt for barnet, der skal balancere omsorgsevne og handlekraft. En parallel situation vil altid kræve et andet forløb.